YÖNETMELİK

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden:

SİVİL HAVACILIK EMNİYET OLAYLARI YÖNETMELİĞİ (SHY-OLAY)

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; havacılık emniyetinin artırılmasını teminen sivil havacılık emniyet olaylarının raporlanması, toplanması, depolanması, korunması, analizi, incelenmesi ve bilgi alışverişinde bulunulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, sivil havacılık faaliyetleri sırasında gerçekleşen emniyet olayları ile ilgili olan gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun 46 ncı maddesine, 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun ile yürürlüğe girmiş olan Şikago Sözleşmesinin Hava Aracı Kaza ve Olay İncelemesi başlıklı Ek-13'ü ile Emniyet Yönetimi başlıklı Ek-19'una ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci, 441 inci ve 796 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Adil kültür: Kişilerin, deneyimleri ve eğitimleriyle orantılı olan eylemleri, ihmalleri veya aldıkları kararlar nedeniyle cezalandırılmadıkları, ancak ağır ihmallerin, kasıtlı ihlallerin ve yıkıcı eylemlerin cezalandırılabileceği kültürü,

b) ADREP taksonomisi: Vaka verilerinin standart olarak toplanması için ICAO tarafından geliştirilen, tanım ve açıklamalar içeren veri sınıflandırmasını,

c) Alan uzmanı: Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilen olay incelemesi ve analizlerinde belirli bir alanda teknik bilgisinden faydalanılmak üzere görevlendirilen kişiyi,

ç) Analiz: Emniyet yönetimi kapsamında tavsiyelerde bulunmak ve veriye dayalı karar vermeyi desteklemek amacıyla emniyet veri ve bilgilerine, istatistiksel ve analitik tekniklerin uygulanması sürecini,

d) Anonimleştirme: Olay raporlarından, rapor eden kişiye ve raporlarda adı geçen kişilere ait tüm kişisel bilgilerin yanı sıra, olayla ilgili kuruluşların adı da dahil olmak üzere, rapor eden kişinin veya üçüncü bir tarafın kimliğini açığa çıkarabilecek ya da bu bilgilerin olay raporundan çıkarılabilmesine yol açabilecek her türlü bilginin çıkarılmasını,

e) Ciddi olay: Bir kazanın meydana gelme olasılığının yüksek olduğunu gösteren durumları içeren ve bir hava aracının işletilmesiyle ilgili olan; insanlı hava aracı durumunda, herhangi bir kişinin uçuş amacıyla uçağa bindiği andan tüm bu kişilerin uçaktan indiği ana kadar geçen süre içinde meydana gelen olayı; veya insansız hava aracı durumunda, hava aracının uçuş amacıyla hareket etmeye hazır olduğu andan, uçuşun sonunda durduğu ve birincil tahrik sistemi kapatıldığı ana kadar geçen süre içinde meydana gelen olayı,

f) Ciddi yaralanma: Yaralanmanın meydana gelişinden itibaren yedi gün içinde söz konusu yaralanma sebebiyle hastanede 48 saatten fazla kalınması, el, ayak parmakları veya burun gibi basit kırıklar dışında herhangi bir kemiğin kırılması, şiddetli kanama, sinir, kas veya tendon hasarına sebebiyet veren yırtılmaların olması, herhangi bir iç organın yaralanması, ikinci veya üçüncü dereceden yanıkların oluşması ya da vücut yüzeyinin yüzde beşinden fazlasının yanması, bulaşıcı madde veya zararlı radyasyona maruz kalınması durumlarından en az birisine uyan yaralanmaları,

g) Devlet hava aracı: Devletin askerlik, güvenlik, gümrük ve orman yangınları ile mücadele hizmetlerinde kullandığı hava araçlarını,

ğ) Düzeltici faaliyet: Benzer olayların tekrarını önlemek için mevcut bir uygunsuzluk, kusur veya diğer istenmeyen durumun nedenlerini ortadan kaldırmak için gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmesi planlanan faaliyeti,

h) Düzeltme işlemi: Gerçekleşen bir olayın sonucunda ortaya çıkan bir uygunsuzluk, kusur veya diğer istenmeyen durumun giderilmesine yönelik gerçekleştirilen ancak benzer olayların tekrarını önlemeye etkisi bulunmayan faaliyeti,

ı) Emniyet bilgisi: Emniyet yönetiminde kullanılmak üzere işlenen emniyet verisinden elde edilen bilgiyi,

i) Emniyet verisi: Emniyetin sürdürülmesi veya geliştirilmesi amacıyla kullanılmak üzere sivil havacılık ile ilgili çeşitli kaynaklardan toplanan veriyi,

j) EVTİS: Emniyet verisi toplama ve işleme sistemini,

k) FIR: Uçuş bilgi hizmeti ve uyarı hizmetinin sağlandığı tanımlanmış boyutlardaki hava sahasını,

l) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,

m) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

n) Hava aracı: Havalanabilen ve havada seyredebilme kabiliyetine sahip her türlü aracı,

o) Hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı: Hava seyrüsefer hizmetlerini sağlamaktan sorumlu kurum, kuruluş veya işletmeyi,

ö) Hizmet sağlayıcı: Genel Müdürlük denetimi ve gözetimi altında bulunan kurum, kuruluş veya işletmeyi,

p) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,

r) İnceleme: Olayların tekrarının önlenmesi amacıyla gerçekleştirilen, olaya ilişkin verilerin ve bilgilerin toplanmasını, irdelenmesini, kök nedenlerin belirlenmesini, sonuçların çıkarılmasını ve mümkün olduğunda emniyet tavsiyelerinde bulunulmasını içeren süreci,

s) Kaza: Herhangi bir hava aracının operasyonu ile ilişkili olan, insanlı hava aracı halinde, herhangi bir kişinin söz konusu hava aracına uçuş amacıyla bindiği an ile bu tür tüm kişilerin söz konusu hava aracından indiği an arasında gerçekleşen veya insansız hava aracı halinde, söz konusu hava aracının uçuş gerçekleştirmek amacıyla harekete hazır olduğu an ile söz konusu hava aracının ilgili uçuşun sonunda tamamen durduğu ve birincil tahrik sisteminin kapatıldığı an arasında gerçekleşen;

1) Yaralanmaların doğal sebeplerden kaynaklandığı, kendi kendine olduğu veya başkalarından dolayı olduğu durumlar veya yaralananların normalde yolcu ve uçuş ekibinin bulunduğu alanlar dışında başka bir yerde saklanan biletsiz kaçak yolcular olduğu durumlar hariç olmak üzere; hava aracında olma, hava aracından ayrılmış parçalar da dâhil olmak üzere hava aracının herhangi bir parçası ile doğrudan temas, jet akımına doğrudan maruz kalma sebeplerinden ötürü herhangi bir kişinin hayatını kaybetmesi veya ciddi şekilde yaralanmasını,

2) Motor kapakları veya aksesuarları dahil olmak üzere hasarın tek motor, pervaneler, kanat uçları, antenler, problar, kanatçıklar, lastikler, frenler, tekerlekler, karenajlar, paneller, iniş takımı kapıları, kokpit camları, hava aracı yüzeyindeki küçük çentikler, çökmeler veya delikler ile sınırlı olduğu haller ile motor arızası ve hasarı veya ana rotor pallerindeki, kuyruk rotor pallerindeki, iniş takımlarındaki, radomdaki küçük çaplı hasarlar ve doludan veya kuş çarpmasından kaynaklanan hasarlar hariç olmak üzere hava aracının; yapısal mukavemetini, performansını veya uçuş karakteristiklerini olumsuz etkileyecek şekilde veya hasar gören komponentin büyük çaplı onarımını veya ikame edilmesini gerektirecek şekilde hasar görmesi veya yapısal olarak arızalanmasını,

3) Hava aracının kaybolması veya tamamen erişilemez hale gelmesi durumlarını içeren vakayı,

ş) Komisyon: Emniyet Olayları Değerlendirme Komisyonunu,

t) Olay: Kaza haricinde, bir operasyonun emniyetini etkileyen veya etkileyebilecek, hava aracı operasyonu ile ilişkili vakayı,

u) Önleyici faaliyet: Bir olayın gerçekleşmesini veya emniyet açısından risk oluşturan bir tehlikeyi önlemek için gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmesi planlanan faaliyeti,

ü) Risk: İnsanların, donanımın ya da yapıların zarar görmesine, kaynakların kaybedilmesine neden olma ya da daha önceden tanımlanmış bir işlevin yerine getirilmesini engelleme ihtimalinin olasılık ve şiddet olarak ölçülmesini,

v) Tehdit: Tehlikenin zarar verme potansiyeli taşıdığı durumu,

y) Tehlike: İnsanların, donanımın ya da yapıların zarar görmesi, kaynakların kaybedilmesine neden olma ya da daha önceden tanımlanmış bir işlevin yerine getirilmesini engelleme potansiyeline sahip durum, nesne ya da faaliyeti,

z) Türkiye Havacılık Bilgi Ürünleri: Türkiye AIP'si, AIP SUP, AIC ile AIP AMDT ve elektronik mania dosyalarını,

aa) Vaka: Kaza ve ciddi olay da dâhil olmak üzere, hava aracı operasyonlarını etkileyen, hava araçlarını, hava aracının içindekileri, diğer kişileri, ekipmanı ve teçhizatı tehdit eden ya da düzeltilmemesi veya ele alınmaması halinde tehdit edebilecek olan, emniyet ile ilişkili durumları,

ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte belirtilmeyen tanım ve kısaltmalar için ülkemizin üyesi olduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanım ve kısaltmalar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM
Emniyet Olaylarının Raporlanması

Zorunlu raporlama

MADDE 5- (1) Havacılık emniyeti için risk teşkil edebilecek olayların, hizmet sağlayıcı tarafından Genel Müdürlüğe raporlanması zorunludur. Raporlanması zorunlu olaylar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(2) Hizmet sağlayıcının veya yabancı hava taşıyıcının müdahil olduğu Türkiye FIR'ında ve havaalanlarında gerçekleşen olaylar ile yerli hava taşıyıcısının ve yetkili bakım kuruluşunun müdahil olduğu yurt dışında gerçekleşen olaylar Genel Müdürlüğe raporlanır.

(3) Devlet hava aracının müdahil olduğu sivil havacılık faaliyetleri ile bağlantılı olaylar, olaya müdahil hizmet sağlayıcı tarafından Genel Müdürlüğe raporlanır.

(4) Olaya birden fazla hizmet sağlayıcının müdahil olduğu durumlarda, olaya müdahil her bir hizmet sağlayıcı raporlama yapar.

(5) Yabancı hava taşıyıcıların zorunlu raporlama yükümlülüğüne ilişkin bilgiler Türkiye Havacılık Bilgi Ürünlerinin ilgili bölümünde yayımlanır.

(6) Askeri hava trafik ve kontrol ünitesi tarafından hizmet verilen sivil tarafların müdahil olduğu olaylar ile sivil hava trafik hizmeti ünitesi kaynaklı askeri tarafların müdahil olduğu olaylar, sivil tarafların yanı sıra Millî Savunma Bakanlığı tarafından ilgili mevzuat kapsamında ayrıca raporlanır.

(7) Kaza veya ciddi olay sınıfındaki vakalar 8/11/2022 tarihli ve 32007 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sivil Hava Aracı Kaza veya Ciddi Olaylarını Araştırma ve İnceleme Yönetmeliği (HKY-13) hükümlerine göre raporlanır.

Zorunlu raporlama sistemleri

MADDE 6- (1) Genel Müdürlük, ADREP taksonomisi ile uyumlu zorunlu olay raporlama sistemi kurar.

(2) Hizmet sağlayıcı, bu Yönetmelik hükümlerine uygun zorunlu raporlama sistemi kurmakla yükümlüdür. Hizmet sağlayıcı tarafından kurulması gereken sisteme ilişkin hususlar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Zorunlu raporlama yapmakla yükümlü kişiler

MADDE 7- (1) Raporlanması zorunlu olaylar, aşağıda yer alan personel tarafından öncelikli olarak bağlı olduğu hizmet sağlayıcıya raporlanır:

a) Kaptan pilot ya da kaptan pilotun olayı raporlayamadığı durumlarda bir sonraki ekip üyesi.

b) Hava trafik kontrolörü, havacılık bilgi yönetim uzmanı, hava trafik emniyeti elektronik personeli veya hava seyrüsefer hizmet sağlayıcı kuruluşta çalışmak üzere yetkilendirilmiş kişi.

c) Askeri hava trafik ve kontrol ünitesinde veya merkezinde görevli personel.

ç) Hava aracına yer hizmetleri vermekle görevli kişi.

d) Havaalanı emniyet yönetimi ile bağlantılı görev ifa eden kişi.

e) Hava aracının herhangi bir ekipmanının ya da parçasının uçuşa elverişlilik sertifikasını veya bakım çıkış sertifikasını imzalayan kişi.

f) Hava aracının herhangi bir ekipmanının ya da parçasının tasarımı, üretimi, uçuşa elverişliliğinin sürekli olarak izlenmesi, bakımı veya modifikasyonu işinde çalışan kişi.

(2) Raporlamanın hizmet sağlayıcıya yapılamadığı durumlarda, raporlama doğrudan Genel Müdürlüğe yapılır.

Zorunlu raporlama süresi

MADDE 8- (1) Raporlanması zorunlu olaylar, 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen personel tarafından, mücbir sebepler dışında, olaydan haberdar olduktan sonra 72 saat içinde bağlı olduğu hizmet sağlayıcıya veya hizmet sağlayıcıya yapılamadığı durumlarda Genel Müdürlüğe raporlanır.

(2) Raporlanması zorunlu olaylar, mücbir sebepler dışında, olaydan haberdar olduktan sonra 72 saat içinde hizmet sağlayıcı tarafından Genel Müdürlüğe raporlanır.

Olay raporlarının içeriği

MADDE 9- (1) Zorunlu raporlama kapsamındaki olay raporlarında yer alması gereken asgari bilgiler Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Gönüllü raporlama

MADDE 10- (1) Genel Müdürlük ve hizmet sağlayıcı; zorunlu raporlama sistemi vasıtasıyla toplanamayan emniyet verisi ve bilgisi ile havacılık emniyetine yönelik bir tehlike olarak algılanan, emniyet ile ilgili her türlü bilginin toplanmasını kolaylaştıracak gönüllü raporlama sistemi kurar.

(2) Gönüllü raporlama sistemleri; raporlayan kişilerin kimliğinin korunmasını sağlayacak, uygun durumlarda anonim raporlamaya imkân verecek ve aşağıda belirtilen olaylara ilişkin detayların ve emniyet bilgilerinin toplanmasını kolaylaştıracak şekilde kurulur:

a) Zorunlu raporlama yapmakla yükümlü olmayan kişiler tarafından raporlanabilecek olaylar.

b) Zorunlu raporlama kapsamında yer almayan olaylar.

(3) Hizmet sağlayıcı; birinci fıkra uyarınca toplanan ve fiili veya potansiyel bir uçuş emniyeti riski içerebilecek olayların ayrıntılarını ve emniyetle ilgili bilgileri, zamanında ve usulüne uygun olarak Genel Müdürlüğe rapor eder.

(4) Gerçek ve tüzel kişilerin gönüllü raporlama yapması teşvik edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Olay Raporlarının Değerlendirilmesi

Olay raporlarının hizmet sağlayıcı tarafından incelenmesi, analizi ve takibi

MADDE 11- (1) Hizmet sağlayıcı, kendi bünyesinde raporlanan olayın risk değerlendirmesini, olayın raporlanmasından itibaren 14 gün içinde yapmak ve risk değerlendirmesi sonucuna göre olayı incelemekle yükümlüdür.

(2) Zorunlu raporlama kapsamında Genel Müdürlüğe raporlanan olaylar için kullanılacak risk değerlendirme yöntemi, uluslararası kabul görmüş metodolojilerle uyumlu olacak şekilde Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(3) Hizmet sağlayıcı, kendi bünyesinde raporlanan olayları bütüncül bir yaklaşımla analiz etmekle yükümlüdür.

(4) Hizmet sağlayıcı, kendi bünyesinde gerçekleştirilen analiz ve incelemeler neticesinde, havacılık emniyetini olumsuz etkileyebilecek fiili veya potansiyel durumların tespit edilmesi halinde, bu durumun giderilmesine yönelik düzeltici ve önleyici faaliyetleri belirlemekle yükümlüdür.

(5) Hizmet sağlayıcı, kendi bünyesinde veya Genel Müdürlük tarafından belirlenen düzeltici ve önleyici faaliyetleri zamanında uygulamak ve uygulamanın etkinliğini takip etmekle yükümlüdür.

(6) Hizmet sağlayıcı, zorunlu raporlama kapsamında olayın Genel Müdürlüğe raporlanmasından itibaren 30 gün içinde, kendi bünyesinde gerçekleştirilen incelemeye ilişkin ön sonuç raporunu Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür. Bu süre içinde incelemenin neticelendirilmesi halinde, ön sonuç raporu yerine doğrudan hizmet sağlayıcı sonuç raporu düzenlenir.

(7) Hizmet sağlayıcı, zorunlu raporlama kapsamında kendi bünyesinde gerçekleştirilen incelemenin sonuç raporunu, olayın raporlanmasından itibaren 90 gün içinde Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür. Bu süre içinde incelemenin neticelendirilememesi halinde hizmet sağlayıcı, Genel Müdürlükten ilave süre talep eder. Genel Müdürlük tarafından uygun bulunması halinde hizmet sağlayıcıya toplamda 90 günü aşmamak üzere ilave süre verilir.

Olay raporlarının Genel Müdürlük tarafından incelenmesi, analizi ve takibi

MADDE 12- (1) Genel Müdürlük, raporlanan olayın risk değerlendirmesini yapar ve sonucuna göre olayı inceler.

(2) Genel Müdürlük raporlanan olayları gruplandırarak veya bütüncül bir yaklaşımla analiz eder.

(3) Genel Müdürlük, olay incelemesi ve analizlerinde alan uzmanı kişilerden faydalanabilir. Alan uzmanı olarak görev yapan kişiler 18 inci maddede yer alan koruma ve gizlilik ilkelerine uygun şekilde tarafsız olarak görevlerini yürütmekle yükümlüdür. Alan uzmanına ilişkin asgari nitelikler Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(4) Genel Müdürlük, kendi bünyesinde gerçekleştirilen analiz ve incelemeler neticesinde, havacılık emniyetini olumsuz etkileyebilecek fiili veya potansiyel durumların tespit edilmesi halinde, bu durumun giderilmesine yönelik düzeltici ve önleyici faaliyetleri belirler.

(5) Genel Müdürlük, kendi bünyesinde belirlenen düzeltici ve önleyici faaliyetleri zamanında uygular, uygulanmasını sağlar ve uygulamanın etkinliğini takip eder.

(6) Genel Müdürlük, hizmet sağlayıcı tarafından belirlenen düzeltici ve önleyici faaliyetleri uygun bulmaması halinde, ilave düzeltici ve önleyici faaliyeti hizmet sağlayıcıdan talep eder veya belirler.

(7) Genel Müdürlük, kendi bünyesinde gerçekleştirilen incelemenin tamamlanmasını müteakip nihai sonuç raporu düzenler.

(8) Askeri hizmetlerde kullanılanlar hariç olmak üzere devlet hava aracının müdahil olduğu olaylar Genel Müdürlük tarafından ilgili kurum veya kuruluş ile koordineli olarak incelenir.

Askeri tarafların müdahil olduğu olayların incelenmesi

MADDE 13- (1) Askeri ve sivil tarafların birlikte müdahil olduğu olayların incelenmesine ilişkin ilgili taraflar arasında protokol imzalanır.

(2) Protokol kapsamında gerçekleştirilen inceleme için ön sonuç raporu, olayın raporlanmasından itibaren 30 gün içinde düzenlenir. Bu süre içinde incelemenin neticelendirilmesi halinde, ön sonuç raporu yerine doğrudan sonuç raporu düzenlenir.

(3) Protokol kapsamında gerçekleştirilen inceleme için sonuç raporu, olayın raporlanmasından itibaren 90 gün içinde düzenlenir.

(4) Olay incelemesinin 90 gün içinde tamamlanamaması halinde ek süre kullanımı ile sonuç raporunun oluşturulması ve gönderilmesine ilişkin hususlar protokol ile belirlenir.

Sonuç raporları

MADDE 14- (1) Hizmet sağlayıcı tarafından incelemenin tamamlanmasını müteakip hizmet sağlayıcı sonuç raporu, Genel Müdürlük tarafından incelemenin tamamlanmasını müteakip nihai sonuç raporu düzenlenir.

(2) Ön sonuç raporunda asgari olarak aşağıda yer alan bilgilere yer verilir:

a) İncelemeye ilişkin ilk tespitler.

b) Gerçekleştirilen düzeltme işlemleri.

c) İhtiyaç duyulması halinde gecikmeksizin gerçekleştirilmesi gereken düzeltici ve önleyici faaliyetler.

(3) Hizmet sağlayıcı sonuç raporu ile nihai sonuç raporunda asgari olarak aşağıdaki bilgilere yer verilir:

a) Kök neden analizi.

b) Olayın gerçekleşmesine yol açan esas unsur ve yan unsurlar.

c) Tamamlanması öngörülen tarihleri ile birlikte, belirlenen düzeltici ve önleyici faaliyetler.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralarda yer alan asgari bilgilere ilaveten yer alması gereken bilgiler, Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Emniyet Olayları Değerlendirme Komisyonu

MADDE 15- (1) Havacılık emniyetinin artırılması, analizlerin ve incelemelerin değerlendirilmesi ile adil kültürün üst düzeyde tutulmasına yönelik faaliyetlerin tespiti amacıyla havacılık sektöründe yer alan kurum ve kuruluşların katılımıyla Komisyon oluşturulur. Komisyon sekretaryası Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(2) Komisyon; Genel Müdürlük, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığı ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün yanı sıra gündeme göre belirlenecek havacılık alanında faaliyet gösteren kurum, kuruluş ve hizmet sağlayıcıların temsilcilerinden oluşur.

(3) Genel Müdürlük davetine istinaden kurum veya kuruluşlar, Komisyonun çalışmalarına katılmak üzere bir asıl ve bir yedek olmak üzere iki kişi belirler.

(4) Genel Müdürlük, belirlenmiş temsilciler dışındaki ilgili kurum, kuruluş, hizmet sağlayıcı temsilcilerini veya konusunda uzman kişileri Komisyon çalışmalarına davet edebilir.

(5) Genel Müdürlük, Komisyonun yılda en az bir defa toplanmasını sağlar. Kurum, kuruluş veya hizmet sağlayıcılar toplantıya, asıl veya yedek üyeye ilaveten en fazla iki temsilci ile katılır. Komisyona, Genel Müdürlük temsilcisi Genel Müdür veya genel müdür yardımcısı başkanlık eder.

(6) Komisyon tarafından tespit edilen faaliyetler ilgili kurum, kuruluş veya hizmet sağlayıcı tarafından yerine getirilir. Genel Müdürlük faaliyetlerin uygulanmasını takip eder.

(7) Komisyonun çalışma usul ve esasları Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Bilginin toplanması ve saklanması

MADDE 16- (1) Genel Müdürlük, raporlama sistemleri vasıtasıyla toplanan olay ve sonuç raporlarını en az beş yıl saklar.

(2) Hizmet sağlayıcı, kendi bünyesinde kurulan raporlama sistemleri vasıtasıyla toplanan olay ve sonuç raporlarını en az beş yıl saklamakla yükümlüdür.

(3) Hizmet sağlayıcı, Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilecek incelemeye kaynak teşkil edebilecek her türlü bilgi ve belgeyi temin etmek ve talep edilmesi halinde Genel Müdürlüğe sunmakla yükümlüdür. Hizmet sağlayıcı tarafından olay incelemesinde kullanılabilecek görsel ve işitsel kayıtlar olayın raporlanmasından itibaren en az iki ay, yazılı kayıtlar ise en az bir yıl süre ile saklanır.

(4) Genel Müdürlük ve hizmet sağlayıcı tarafından, olay raporlarından elde edilen verilerin bozulmadan saklanmasını, doğruluğunu ve bütünlüğünü teminen; ilk aşamada toplanan bilgiler ile veri tabanında muhafaza edilen kayıtlar arasındaki tutarlılığın sağlanmasına yönelik veri kalite kontrol, doğrulama ve izleme süreçleri oluşturulur ve uygulanır.

Emniyet verisi toplama ve işleme sistemi

MADDE 17- (1) Genel Müdürlük olay raporlarının analizinin etkin kılınmasını teminen; emniyet eğilimlerini belirlemek, veriye dayalı kararlar almak, emniyet hedeflerini belirlemek, emniyet hedefleriyle ilgili emniyet performansını değerlendirmek ve riskleri belirlemek için ihtiyaç duyulan emniyet verilerinin ve emniyet bilgilerinin toplanması, depolanması, işlenmesi, birleştirilmesi ve analizini mümkün kılan EVTİS'i kurar.

Bilginin uygun kullanımı, koruma ve gizlilik ilkeleri

MADDE 18- (1) Raporlama sistemlerinden toplanan veriler, bireysel suç veya sorumluluk yüklemek amacıyla kullanılamaz ve kullandırılamaz. Söz konusu veriler ancak havacılık emniyetinin sürdürülmesi ve geliştirilmesi amacıyla kullanılır.

(2) Raporlama sistemleri vasıtasıyla toplanan olaylara ilişkin detayların gizliliği sağlanır.

(3) Raporlama yapanların ve olay raporlarında adı geçenlerin gizliliği sağlanır.

(4) Kişisel bilgiler, havacılık emniyetinin artırılması amacıyla, olayın incelenmesi için kesinlikle gerekli olduğu hallerde yalnız incelemeyi yürütmekle sorumlu kişiler ile 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuatı kapsamında paylaşılabilir.

(5) Olay raporlama sistemleri vasıtasıyla toplanan veriler 6698 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak kullanılır.

Bilgi kaynağının korunması

MADDE 19- (1) Raporlamayı yapan kişiler ile olay raporlarında adı geçen kişiler, hizmet sağlayıcı tarafından raporlama kaynaklı hiçbir olumsuz muameleye maruz bırakılamaz.

(2) Adil kültürün yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik uygulamalar teşvik edilir.

Koruma ve gizlilik ilkelerinin istisnaları

MADDE 20- (1) Olayın raporlanması sırasında ve sonrasında ortaya çıkan ve kasıt bulunmayan eylemler ile ilgili idari yaptırım uygulanmaz.

(2) Koruma ve gizlilik ilkeleri aşağıda belirtilen durumlar için geçerli değildir:

a) İlgili mevzuat, usul veya emniyet gerekliliklerine aykırılığı bilinerek ve isteyerek gerçekleştirilen fiil veya ihmaller.

b) Herhangi bir kişiye veya mülkiyete öngörülebilir zarar verilmesine sebebiyet vererek veya havacılık emniyeti seviyesinden ciddi bir şekilde ödün vererek, açık bir şekilde gerekli olan hallerde herhangi bir belirgin riskin açık, kesin ve ciddi bir şekilde dikkate alınmaması ve özen gösterilmesine yönelik mesleki sorumluluğun yoğun bir şekilde yerine getirilmemesi halleri.

Bilgi paylaşımı

MADDE 21- (1) Genel Müdürlük, raporlama sistemleri vasıtasıyla yıl içinde toplanan anonimleştirilmiş emniyet veri ve bilgileri ile bu kapsamda gerçekleştirilen emniyet faaliyetlerini içeren emniyet olayları yıllık bültenini yayımlar. Bülten ertesi yılın ilk altı ayı içinde yayımlanır.

(2) Genel Müdürlük, gerçekleştirilen analiz ve incelemeler sonucunda paylaşılması faydalı hususlar için emniyet bülteni yayımlar.

(3) Genel Müdürlük anonimleştirilmiş olay raporlarını ve risk değerlendirmesi sonuçlarını paylaşabilir.

(4) Genel Müdürlük, gizlilik, koruma ve amaca uygun kullanım koşullarına uygun olmak kaydıyla, emniyet bilgisi paylaşımını teşvik eder.

(5) Gizlilik, koruma ve amaca uygun kullanım koşullarına uygun olmak kaydıyla, olay raporlarından çıkarılan derslerin ilgili eğitimlerde anonimleştirilerek kullanılması teşvik edilir.

(6) Hizmet sağlayıcı, analiz ve incelemeler neticesinde belirlenen düzeltici ve önleyici faaliyetler hakkında çalışanlarını bilgilendirir.

(7) Kişisel bilgiler içermeyen olay raporları hizmet sağlayıcı bünyesinde dağıtılabilir.

(8) Genel Müdürlüğe raporlanmış olan ve yabancı sivil havacılık otoritesi tarafından işlem yapılmasını gerektiren olay raporu, Genel Müdürlük tarafından ilgili otoriteye iletilir.

Olay raporlama sorumlusu

MADDE 22- (1) Hizmet sağlayıcı faaliyet gösterdiği her bir sivil havacılık alanı için, aşağıda belirtilen görevleri yürütmek üzere biri asıl biri yedek olmak üzere Genel Müdürlüğe karşı sorumlu iki kişi görevlendirir:

a) Olay raporlarından elde edilen veri ve bilgilerin amacına uygun kullanımını sağlamak.

b) Olay raporlama ile ilgili hususlarda Genel Müdürlük ile iletişimi sağlamak.

Olay raporu hakkında bilgi talebi

MADDE 23- (1) Olay raporları hakkında Genel Müdürlükten bilgi talebi, yalnız ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılabilir. Genel Müdürlük bilgi edinme talebini gerekçe ve kapsam açısından değerlendirir. Talebi uygun bulması halinde bilgi edinme talebini kısmen veya tamamen karşılar. Olaya müdahil olmayan taraflarca yapılan taleplerde yalnız istatistiki bilgi paylaşılabilir. Bilgi talebinin yapılma usulü ve talebin değerlendirilmesine ilişkin hususlar Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(2) Tek bir olay veya belirli nitelikteki olaylar hakkında, aşağıda belirtilen tüzel kişiler kendi faaliyet alanları ile ilgili olarak bilgi talebinde bulunabilir:

a) Üretici.

b) Bakım kuruluşu.

c) Hava aracı işleticisi.

ç) Hava seyrüsefer hizmetleri sağlayıcısı.

d) Askerî hava trafik ve kontrol ünitesi.

e) Havaalanı işleticisi.

f) Yer hizmeti kuruluşu.

g) Havacılık eğitimi kaynak sağlayıcısı.

ğ) Yabancı sivil havacılık veya kaza inceleme otoriteleri.

h) Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığı.

(3) Tek bir olay hakkında, raporlama yapmakla yükümlü gerçek kişiler ile havacılık emniyetiyle ilgili görev yürüten personelin mesleki temsil organları bilgi talebinde bulunabilir.

(4) Talep üzerinden edinilen bilgiler sadece havacılık emniyeti amacıyla kullanılabilir, ticari kazanım veya bireyleri suçlama, sorumlu tutma gibi amaçlar için kullanılamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Denetleme ve idari yaptırım

MADDE 24- (1) Genel Müdürlük bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasını denetler.

(2) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı iş veya işlem gerçekleştiren hizmet sağlayıcıya 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesi ile 29/1/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC) hükümlerine göre işlem yapılır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 25- (1) Bu Yönetmelik, sivil havacılık alanında gerçekleşen olayların raporlanması, analizi ve takibi hakkında 3/4/2014 tarihli ve (AB) 376/2014 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tereddütlerin giderilmesi

MADDE 26- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili tereddütleri gidermeye, uygulamayı düzenlemeye ve bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere alt düzenleyici işlemler yapmaya Genel Müdürlük yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 27- (1) 18/6/2014 tarihli ve 29034 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hava Trafik Hizmetleri ile Bağlantılı Emniyet Olaylarının Rapor Edilmesi ve Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik (SHY 65-02) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Hizmet sağlayıcının, bu Yönetmeliğe uygun raporlama sistemlerinin kurulması ve depolama kapasitesinin oluşturulması işlemlerini bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on sekiz ay içinde tamamlaması gerekir.

Yürürlük

MADDE 28- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.